

Develi (Kayseri) Makrofungusları¹

Gıyasettin KAŞIK², Aziz TÜRKÖĞLU², Celaledin ÖZTÜRK², Hasan Hüseyin DOĞAN²

Özet: Bu çalışmada Develi (Kayseri) yöresinde yetişen makrofunguslar araştırılmıştır. Yapılan arazi ve laboratuvar çalışmaları sonucunda Ascomycetes sınıfından bir, Basidiomycetes sınıfından 45 takson teşhis edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: **Makrofunguslar, Taksonomi, Kayseri**

Macrofungi of Develi (Kayseri)

Abstract: *In this study, macrofungi of Develi (Kayseri) district were investigated. As a result of the field and laboratory studies, one taxon belonging Ascomycetes classis and 45 taxa belonging Basidiomycetes classis have been identified.*

Key Words: **Macrofungi, Taxonomy, Kayseri**

Giriş

Araştırma bölgesi olan Develi, Kayseri il merkezinin güneyinde yer almaktadır (Şekil 1). Türkiye Makrofungusları hakkında yapılan literatür taramalarında bölgede yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanmamış[1], ancak yakın bölgelerde konu ile ilgili çalışmalar tespit edilmiştir[2-11]. Ülkemizde halihazırda makrofungus florası çıkarılmış değildir. Makrofunguslar üzerindeki çalışmalar son yıllarda bir hayli artış göstermiştir. Yapılan çalışmayla Kayseri İli Develi ilçesinde yetişen makrofunguslar tespit edilerek, bölge florasının önemli ölçüde çıkarılması amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot

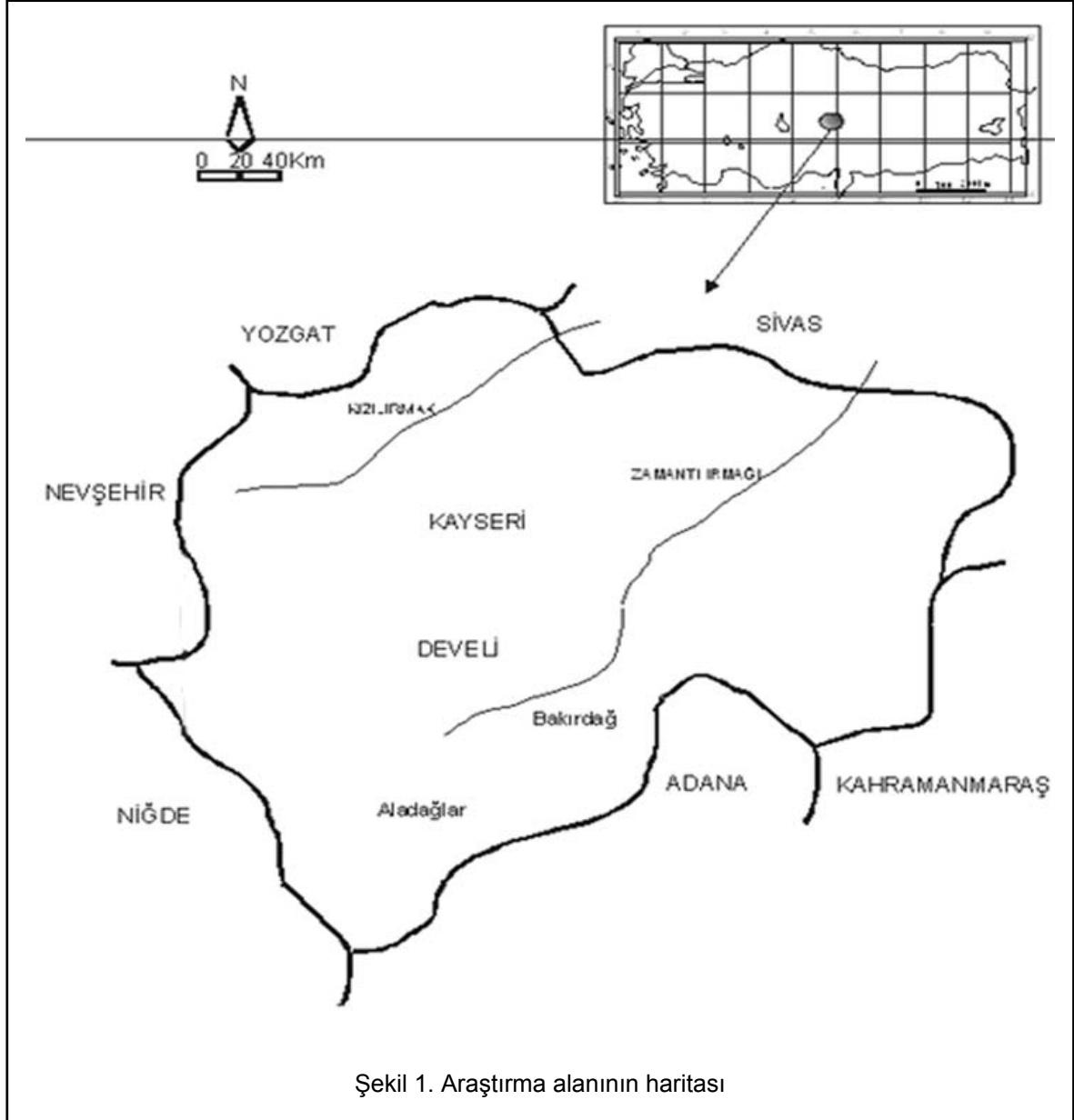
Bu çalışmadaki materyal 2000-2001 yılları arasında uygun mevsimlerde yapılan arazi çalışmalarında elde edilmiştir. Arazi ve laboratuvar çalışmalarından elde edilen veriler ve literatür yardımı[12-19] ile örneklerin teşhisleri yapılmıştır. Örnekler uygun metotla fungaryum materyali haline getirilmiş olup, S.Ü. Mantarcılık Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde saklanmaktadır.

Araştırma Sonuçları

Çalışmada tespit edilen taksonlar aşağıda verilmiştir.

¹ Bu makale Aziz Türkoğlu'nun Doktora tezinin bir parçasıdır.

² Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü, Kampüs (4231) KONYA

ASCOMYCETES

MORCHELLACEAE

1. *Morchella conica* Pers. var. *conica* Pers.
Develi-Yazıçam ormanı, 1300 m, 30.05.2001,
Türkoğlu 699.

BASIDIOMYCETES

LYCOPERDACEAE

2. *Bovista plumbea* Pers.: Pers.
Develi-Yazıçam ormanı, 1500 m, 19.05.2001,
Türkoğlu 741
3. *Lycoperdon molle* Pers. : Pers.
Yazıçam ormanı 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 31
4. *Lycoperdon perlatum* Pers.
Syn: *Lycoperdon gemmatum* Batsch: Schum.
Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk,Türkoğlu 318.

RHIZOPOGONACEAE

5. *Rhizopogon luteolus* Fr.
Bakırdağ Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 305

BOLETACEAE

6. *Boletus erythropus* (Fr.:Fr.) Pers.
Syn: *Boletus miniatoporus* Seer.
Küçük Künye Köyü, 1600 m, 10.06.2000, Türkoğlu
174, Yazıçam Ormanı,
1600 m, 13.11.2000, Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 290.
7. *Boletus impolitus*
Syn: *Boletus fragrans* Vitt.
Boletus obsonium Fr.
Bakırdağ Küçük Künye Köye, 1500 m,
19.05.2001, Türkoğlu 696.
8. *Suillus granulatus* (L.:Fr.) O. Kuntze
Yazıçam Ormanı,1500 m, 13.11.2000,Türkoğlu
337.
9. *Suillus grevillei* (Klotzsch:Fr.) Sing.
Syn: *Suillus flavus* (With.) Sing. Non ss. Bres.
Boletus elegans Schum.
Yazıçam ormanı, 1600 m, 29.04.2001 Türkoğlu
328
10. *Suillus luteus* (L.) S. F. Gray
Yazıçam ormanı, 1500 m, 09.06.2000, Türkoğlu
165, Küçük Künye Köyü, 1500 m,29.04.2001
Türkoğlu 299, Yazıçam ormanı, 1500 m,
19.05.2001, Türkoğlu 719.

GOMPHIDIACEAE

11. *Gomphidius rutilus*(Schaeff.: Fr.) Lund.&
Nanff.
Syn:*Chroogomphus rutilus*(Schaeff.:Fr.)O.K.Miller
Yazıçam ormanı, 1500 m, 09.06.2000, Türkoğlu

160-161, Yazıçam Ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 309, Küçük Künye Köyü,
1600 m, 19.05.2001, Türkoğlu 690,711,712,
Büyük Künye Köyü, 1550 m, 19.05.2001, Türkoğlu
723,727.

HYGROPHORACEAE

12. *Hygrophorus agathosmus* Fr.: Fr.
Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 304,326,331

TRICHOLOMATACEAE

13. *Clitocybe candicans* (Pers.: Fr.) Kumm.
Küçük künye köyü, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
726.
14. *Clitocybe clavipes* (Pers.: Fr.) Kumm.
Küçük Künye Köyü, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
740.
15. *Clitocybe costata* Kühn.& Romagn.
Yazıçam ormanı, 1550 m, 09.06.2000, Türkoğlu
164,168.
16. *Clitocybe dealbata* (Sow. : Fr.) Kumm.
Syn: *Clitocybe rivulosa*
Bakırdağ Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 332, Bakırdağ Büyük
Künye Köyü, 1400 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 339.
17. *Laccaria laccata* (Scop.:Fr.) Berk var.
laccata Fr.
Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 315, Yazıçam ormanı ,
1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu 728.
18. *Lepista nuda* (Bull.:Fr.) Cke.
Syn: *Tricholoma nudum* (Bull.: Fr.) Kumm.
Rhodopaxillus nudus (Bull.:Fr.) Mre.
Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 302.
19. *Tricholoma arvernense* Bon.
Syn: *Agaricus quinquepartitus* Fr.
Tricholoma sejunctum ss. *Gro Gulden*
Develi-Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Türkoğlu 301,327.
20. *Tricholoma imbricatum* (Fr.: Fr.) Kumm.
Yazıçam Ormanı, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
718.
21. *Tricholoma terreum* (Schaeff.: Fr.) Kumm.
Yazıçam ormanı, 1550 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 297, Küçük Künye Köyü,
1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu 688.
22. *Tricholoma ustale* (Fr. : Fr.) Kumm.
Yazıçam ormanı, 1600 m, 09.06.2000, Türkoğlu
162, Yazıçam Ormanı, 1600 m, 13.11.2000,
Kaşık,Öztürk,Türkoğlu 329.
23. *Lyophyllum transforme* (Britz.) Sing.
Syn. *Tricholoma trigonoposum* (Bres.) Rick.

Yazıçam ormanı, 1550 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 298.

24. **Melanoleuca substrictipes** Kühn.

Küçük Künye Köyü, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 325, Yazıçam ormanı,
1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu 703.

25. **Cystoderma granulosum** (Batsch: Fr.)
Fray.

Yazıçam ormanı 1500 m, 13.1.2000, Türkoğlu
314.

AMANITACEAE

26. **Amanita vaginata** (Bull.: Fr.) Vitt.

Yazıçam ormanı, 1500 m, 10.06.2000, Türkoğlu
173, Bakırdağ Küçük Künye Köyü, 1500 m,
19.05.2001, Türkoğlu 687,708.

LEPIOTACEAE

27. **Lepiota alba** (Bres.) Sacc.

Küçük Künye Köyü, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
738.

28. **Lepiota oreadiformis** Vel.

Syn: *Lepiota laevigata* (Lge.) Rea

Lepiota pratensis (Fr.) Rea

Küçük Künye Köyü, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 324.

29. **Macrolepiota heimii** Locq.: Bon

Syn: *Leucocoprinus naucinus* Locq.

Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 303.

AGARICACEAE

30. **Agaricus bisporus** (Lge.) Imbach

Syn: *Agaricus hortensis* (Cke.) Imai

Küçük Künye Köyü, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
736.

31. **Agaricus campestris** L.: Fr.

Küçük Künye Köyü, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 322.

32. **Agaricus essettei** Bon

Syn: *Agaricus abruptibulbus* Peck. auct. europ.
Psalliotia silvicola Lge.

Yazıçam ormanı 1550 m, 09.06.2000, Türkoğlu
151,169, Büyük Künye Köyü, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 308,

33. **Agaricus pampeanus** Speg.

Yazıçam Ormanı, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
725.

COPRINACEAE

34. **Coprinus niveus** (Pers.: Fr.) Fr.

Küçük Künye Köyü, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu

739.

35. **Panaeolus papilionaceus** (Bull.: Fr.) Quél.

Syn: *Panaeolus campanulatus* (Bull.:Fr.) Quél.
Rick.

Panaeolus retirugis (Fr.) Quél.

Panaeolus sphinctrinus (Fr.) Quél.

Küçük Künye Köyü, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
735.

BOLBITIACEAE

36. **Agrocybe dura** (Bolt.) Sing.

Syn: *Agrocybe molesta* (Lasch) Sing.

Yazıçam ormanı, 1500 m, 09.06.2000, Türkoğlu
163, Büyük Künye Köyü, 1500 m, 19.05.2001,
Türkoğlu 713,732.

37. **Agrocybe semiorbicularius** (Bull.: Fr.) Fay.

Syn: *Agrocybe arenaria* (Peck.) Sing.

Agrocybe arenicola (Berk.) Sing.

Agrocybe pediades (Fr.) Fay.

Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 330.

CORTINARIACEAE

38. **Inocybe fastigiata** (Schaeff.: Fr.) Quél.

Yazıçam ormanı, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
708,734,737.

39. **Inocybe geophylla** (Sow.: Fr.) Kummer

Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 313,320,336,338, Büyük
Künye Köyü, 1500 m, 19.10.2001, Türkoğlu 689.

40. **Inocybe lanuginella** (Schroet.) Konr. &
Maubl.

Syn: *Inocybe decipientoides* Peck

Yazıçam ormanı, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
695,701, Büyük Künye Köyü, 1500 m, 19.05.2001,
Türkoğlu 716,724.

41. **Inocybe obscuroides** Orton

Küçük Künye Köyü, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
702.

42. **Hebeloma eburneum** Mal.

Yazıçam Ormanı, 1500 m, 10.06.2000, Türkoğlu
171, Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 306,319, Küçük Künye
Köyü, 1500 m, 19.05.2001, Türkoğlu
692,697,714,720.

43. **Hebeloma mesophaeum** (Pers.: Fr.) Quél.

Yazıçam ormanı, 1500 m, 10.06.2000, Türkoğlu
172, Küçük Künye Köyü, 1550 m, Türkoğlu 710.

44. **Hebeloma truncatum** (Schff.: Fr.) Kumm.

Yazıçam ormanı, 1550 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 316, Yazıçam ormanı,
1550 m, 19.05.2001, Türkoğlu 698.

45. **Gymnopilus penetrans** (Fr.: Fr.) Murril

Yazıçam ormanı, 1500 m, 09.06.2000, Türkoğlu
166.

RUSSULACEAE

46. *Lactarius deliciosus* Fr.

Yazıçam ormanı, 1500 m, 13.11.2000,
Kaşık, Öztürk, Türkoğlu 300, Yazıçam ormanı, 1500
m, 19.05.2001, Türkoğlu 693,694.

Tartışma

Bu çalışma sonucunda bölgede *Ascomycetes* sınıfından *Morchellaceae*' ye ait bir takson, *Basidiomycetes* sınıfından 13 familyaya dağılan 45 takson belirlenmiştir.

Araştırma alanında tespit edilen taksonların 13'ü *Tricholomataceae*'ye, sekizi *Cortinariaceae*'ye, beşi *Boletaceae*'ye, dördü *Agaricaceae*'ye, üçer tanesi *Lycoperdaceae* ve *Lepiotaceae*'ye, ikişer tanesi *Coprinaceae* ve *Bolbitiaceae*'ye, birer tanesi *Morchellaceae*, *Rhizopogonaceae*, *Hygrophoraceae*, *Gomphidiaceae*, *Amanitaceae* ve *Russulaceae*'ye aittir. Taksonların familyalara dağılımı ve familya sayısı açısından bölgeye yakın alanlarda yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde bulgular uyum göstermektedir. Özellikle en yüksek temsil oranına sahip *Tricholomataceae* familyası diğer çalışmalarda da aynı özelliği taşımaktadır. Sivas yöresinde yapılan çalışmada *Tricholomataceae* familyasından *Clitocybe*, *Collybia*, *Laccaria*, *Lyophyllum*, *Marasmius*, *Mycena*, *Oudemansiella* ve *Tricholoma* cinslerine ait örnekler tespit edilmiştir[2]. Çalışmamızda ise *Collybia*, *Mycena* ve *Marasmius* cinslerine ait örnek bulunmazken, bunlardan farklı olarak *Lepista*, *Melanoleuca* ve *Cystoderma* cinslerine ait örnekler bulunmuştur. Akdeniz makrofungusları üzerinde yapılan bir çalışmada ise aynı familyanın 25 cinsle hem kendi içinde, hem de diğer çalışmalardaki cins sayısı açısından daha çok temsil edildiği görülmüştür[6]. Çalışma sonunda taksonların *Ascomycetes* sınıfından % 2, *Basidiomycetes* sınıfından % 98 oranında temsil edildiği tespit edilmiştir. Çalışmada tespit edilen taksonlar ile bölgenin makrofungus florasına önemli bir katkı sağlamıştır.

Kaynaklar

1. BAYTOP A., Türkiye Makrofungusları ile ilgili Yayınlar. Bölüm V. Editör Mat, A., Tübitak Matbaası, Ankara (2000).
2. ASLANTAŞ İ., Sivas Yöresinin Makrofungusları Üzerinde Taksonomik Araştırmalar (Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Malatya(1999).
3. GÜCİN F., Macrofungi of Pötürge (Malatya) in Eastern Anatolia, The Journal of Fırat University, 2(1):19-26 (1987).
4. GÜCİN F., Elazığ Çevresinde Belirlenen Makrofunguslar, Tr. J. of Botany, 14(3):171-177(1990).
5. İŞİLOĞLU M., WATLING R., Macromycetes of Mediterranean Turkey, Edinburg Journal of Botany, 49(1):99-121(1992).
6. İŞİLOĞLU M., ÖDER N., Contributions to the Macrofungi of Mediterranean Turkey, Tr. J. of Botany, 19:603-609(1995a).
7. İŞİLOĞLU M., ÖDER N., Malatya Yöresinin Makrofungusları, Tr. J. of Botany, 19,321-324. (1995b).
8. İŞİLOĞLU M., Macrofungi of Sarıçiçek Yaylası (Malatya), Tr..J.of Botany, 21: 63-65(1997).
9. KAŞIK G., ÖZTÜRK C., Aksaray İlinde Tesbit Edilen Yenen Zehirli ve Yenmez Durumda Olan Bazı Makromantarlar, Tr. J. of Botany, 19,401-403 (1995).
10. ÖZTÜRK C., KAŞIK G., Ürgüpte Yetişen Bazı Makrofunguslar, S.Ü. Fen-Edeb. Fak. Fen Dergisi, 13:50-55(1996).
11. TOPRAK E., Niğde İl Sınırları İçerisinde Yetişen Makrofunguslar Üzerinde Taksonomik Araştırmalar (Yüksek Lisans Tezi), S.Ü. Fen Bilimleri Inst. Konya(1995).
12. BREITENBACH J., KRÄNZLIN F., 1984. Fungi of Switzerland, Volume 1. Ascomycetes, Verlag Mykologia CH-6000 Luzern 9, Switzerland.

13. BREITENBACH J., KRÄNZLIN F., 1986. Fungi of Switzerland, Volume 2. Nongilled Fungi, Verlag Mykologia CH-6000 Luzern 9, Switzerland.
14. BREITENBACH J., KRÄNZLIN F., 1991. Fungi of Switzerland, Volume 3. Boletes and Agarics 1. Part, Verlag Mykologia CH-6000 Luzern 9, Switzerland.
15. BREITENBACH J., KRÄNZLIN F., 1995. Fungi of Switzerland, Volume 4. Verlag Mykologia CH-6000 Luzern 9, Switzerland.
16. BRESINSKY A., BESL H., 1990. A Colour Atlas of Poisonous Fungi, Wolf Publishing, London.
17. DÄHNCKE R.M., 1988, Grundschrift für Pilzsammler, AT Verlag Aarau, Stuttgart.
18. MICHAEL E., HENNIG B., KREISEL H., Handbuch für Pilzfreunde, Gustav Fischer Verlag, Band 5, Stuttgart (1983).
19. MOSER M., Keys to Agarics and Boleti, Gustav Fischer Verlag, Stuttgart(1983).